

Tietopyyntöjen käsittely

KANTELUT

OKV/1514/10/2023

Kantelija on 2.8.2023 oikeuskanslerille osoittamassaan kantelussa arvostellut Uudenmaan ELY-keskuksen palkkaturva-asiantuntijan menettelyä. Kantelija on arvostellut työnantajalle palkkaturva-asiassa osoitetun lausuntopyynnön lähettämistä kotiosoitteeseensa, jossa hän ei ollut asunut 1.2.2021 alkaen, vaikka Verohallinnon velvoitteidenhoitoselvityksestä ilmeni erillinen poste restante –osoite. Menettelyn seurauksena kantelija ei ollut saanut lausuntopyyntöä tietoonsa.

OKV/1518/10/2023

Kantelija on edelleen 3.8.2023 oikeuskanslerille osoittamassaan kantelussa arvostellut Uudenmaan ELY-keskuksen lakimiehen menettelyä tietopyyntönsä käsittelyssä. Kantelijan mukaan hän oli joutunut pyytämään asiakirjoja yksitellen, eikä kaikkia asiakirjoja, muun muassa palkkaturvan hakijan hakemuksen täydennystä, ollut vielä kantelun tekohetkelläkään hänelle luovutettu. Lakimies oli lisäksi kantelijan mukaan käytännössä kieltäytynyt luovuttamasta A Oy:n yritys- ja luottotietopalveluraporttia antamatta muutoksenhakukelpoista hallintopäätöstä.

Kantelija on 22.12.2023 toimittanut oikeuskanslerinvirastoon lisäkirjoituksen liitteineen. Kantelijan mukaan hän ei ollut vieläkään saanut muutoksenhakukelpoista päätöstä asiakirjapyyntöönsä eikä oikeussuojaa.

Kantelija on 14.2.2024 oikeuskanslerinvirastoon saapuneessa lisäkirjoituksessaan kertonut ELY-keskuksen lakimiehen ilmoittaneen kantelijalle 17.1.2024 lähettämässään sähköpostiviestissä, ettei palkkaturvan hakijan hakemuksen täydennykseen liittyviä tilioitteita toimiteta ja tiedustellut, haluaako kantelija siltä osin hallintopäätöksen. Kantelija oli vastannut haluavansa hallintopäätöksen mutta ei ilmoittamansa mukaan ollut edelleenkään sellaista saanut. Kantelija on pyytänyt oikeuskansleria tutkimaan, onko hallintopäätöksen antamiseen kulunut aika jo muodostunut kohtuuttoman pitkäksi ottaen huomioon julkisuuslaissa säädetty tietopyynnön käsitteilyn kahden viikon määräaika.

Kantelija on 18.3.2024 oikeuskanslerinvirastoon toimittamassaan kirjoituksessa ELY-keskuksen tietopyyntöön 27.2.2024 antaman päätöksen saatuaan todennut, ettei lakimies ollut käsitellyt kantelijan 1.-2.8.2023 esittämää asiakirjapyyntöä aikanaan loppuun. Hän on oheistanut kirjoitukseensa mainitun päätöksen.

SELVITYS

Uudenmaan ELY-keskus on 27.2.2024 antanut asioissa apulaisoikeuskanslerin pyytämän selvityksen, joka lähetetään kantelijalle tiedoksi tämän päätöksen ohessa.

Selvityksessä on todettu, että kantelijan palveluksessa ollut henkilö oli 12.12.2022 vireille tullella palkkaturvahakemuksella hakenut irtisanomisajan palkkaa. Hakemuksessa työnantajaksi oli ilmoitettu kantelija. Asia oli annettu vastuuasiantuntijaksi määräytyneen palkkaturva-asiantuntijan valmisteltavaksi.

ELY-keskuksen ohjeistuksen mukaan hakemuksen tullessa vireille työnantajan osoite varmistetaan A Oy:n yritys- ja luottotietopalveluraportilta ja osoite varmistetaan väestötietojärjestelmästä, jos kyseessä on luonnollinen henkilö. Koska väestötietojärjestelmässä ei ollut ollut ajantasaista osoitetietoa, oli hakemus 19.12.2022 annettu tiedoksi annettavaksi työnantajalla haastemiehen kautta. Lisäksi lausuntopyyntö ja palkkaturvahakemus oli lähetetty kirjepostina yritys- ja luottotietopalveluraportilta ilmenneeseen osoitteeseen.

Asian vastuuasiantuntija oli tiedustellut haastemieheltä tiedoksiannon tilannetta 13.3.2023. Haastemies oli vastannut 19.3.2023, ettei kantelijaa ollut tavoitettu. Asiaa oli tiedusteltu uudelleen 6.4.2023. Haastemies oli vastannut, ettei kantelijaa edelleenkään ollut tavoitettu. Tämän jälkeen asia oli siirtynyt ratkaisuvaiheeseen asian vastuuesittelijäksi määräytyneelle lakimiehelle.

Ennen hakemuksen ratkaisemista kantelijaa oli vielä kerran pyritty tavoittamaan ja palkkaturvahakemus oli annettu 2.5.2023 tiedoksi yleistiedoksiantona ELY-keskuksen verkkosivulla. Palk-

katurvahakemus oli ratkaistu 22.6.2023. Hakemus oli hylätty palkkaturvalain 8 §:n nojalla. Päätös oli annettu työnantajalle tiedoksi yleistiedoksiantona ELY-keskuksen verkkosivulla 30.6.2023.

Kantelija oli 1.8.2023 lähettämässään viestissä pyytänyt toimittamaan palkkaturva-asiaan liittyvät asiakirjat yksilöimättä kuitenkaan vaatimusta tarkemmin. Lakimies oli lähettänyt kantelijalle selvitystä palkkaturva-asiasta sähköpostilla 1.8.2023 ja palkkaturvapäätöksen 2.8.2023. Kantelija oli 2.8.2023 pyytänyt asiaan liittyvän yritys- ja luottotietopalveluraportin sekä Verohallinnon velvoitteidenhoitoselvitysraportin. Lakimies oli lähettänyt kantelijalle 2.8.2023 velvoitteidenhoitoselvitysraportin. Yritys- ja luottotietopalveluraportti oli lähetetty kantelijalle 17.1.2024.

ELY-keskukseen ei sen ilmoittaman mukaan ole saapunut muita asiaan liittyneitä asiakirjapyyntöjä. Kantelussaan kantelija on ilmoittanut pyytäneensä hakijan 26.4.2023 toimittamaa hakemuksen täydennystä, mutta sellaista yksilöityä asiakirjapyyntöä ELY-keskus ei selvityksensä mukaan ollut saanut.

ELY-keskus on arvioinut, että asian valmistelijaksi määrätty vastuuasiantuntija oli toiminut kantelijan palkkaturva-asian valmistelussa ja palkkaturvahakemuksen tiedoksiannossa lain ja hyvän hallintotavan mukaisesti.

Tietopyyntöjen osalta ELY-keskus on niin ikään todennut, että sen lakimies oli toiminut lain ja hyvän hallintotavan mukaisesti. Lakimies oli käsitellyt kaikki kantelijan ELY-keskukseen toimittamat tietopyynnöt. Kantelijan pyytämä yritys- ja luottotietopalveluraportti oli erehdyksessä jäänyt erehdyksessä toimittamatta kantelijalle elokuussa 2023 mutta lähetetty 17.1.2024.

ELY-keskuksen arvion mukaan kantelijalle ei ole aiheutunut haittaa asiakirjan toimittamisen viivästymisestä, koska palkkaturvahakemuksen tultua hylätyksi palkkaturvalain 8 §:n perusteella ei ole syntynyt tilannetta, jossa kantelijalle olisi syntynyt oikeutta hakea muutosta palkkaturvapäätökseen. ELY-keskus on 27.2.2024 käsitellyt kantelijan kantelussaan mainitseman tietopyynnön palkkaturvan hakijan antamasta hakemuksen täydennyksestä, jota koskevaa tietopyyntöä ei sen selvityksessään ilmoittaman mukaan ollut ELY-keskukseen saapunut. ELY-keskus on pitänyt aiheettomana kantelijalle kantelun mukaan herännyttä epäilyä, että ELY-keskuksen ja palkkaturvan hakijan välillä olisi käyty palkkaturva-asiassa häneltä salattua viranomaisen riippumattomuuden vaarantavaa yhteydenpitoa.

Oikeuskanslerinvirastoon on hankittu Helsingin hallinto-oikeuden 24.10.2023 antama päätös, jolla hallinto-oikeus oli jättänyt tutkimatta kantelijan valituksen, joka oli koskenut ELY-keskuksen lakimiehen 2.8.2023 kantelijalle lähettämään sähköpostiviestiin. Kantelija oli valituksessaan todennut, ettei lakimies ollut luovuttanut kaikkia hänen pyytämiään asiakirjoja eikä antanut asiasta

muutoksenhakukelpoista päätöstä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädettyssä määräajassa.

RATKAISU

Arviointi

Asiakirjan antamisesta päättämisestä säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (julkisuuslaki) 14 §:ssä. Sen 4 momentin mukaan asia on käsiteltävä viivytyksettä, ja tieto julkisesta asiakirjasta on annettava mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään kahden viikon kuluessa siitä, kun viranomaisen on saanut asiakirjan saamista koskevan pyynnön. Jos pyydettyjä asiakirjoja on paljon tai niihin sisältyy salassa pidettäviä osia tai jos muu niihin rinnastettava syy aiheuttaa sen, että asian käsittely ja ratkaisu vaativat erityistoimenpiteitä tai muutoin tavanomaista suuremman työmäärän, asia on ratkaistava ja tieto julkisesta asiakirjasta annettava viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun viranomaisen on saanut asiakirjan saamista koskevan pyynnön.

Mainitun pykälän 3 momentin mukaan, jos virkamies kieltäytyy antamasta pyydettyä tietoa, hänen on: 1) ilmoitettava tiedon pyytäjälle kieltäytymisen syy, 2) annettava tieto siitä, että asia voidaan saattaa viranomaisen ratkaistavaksi, 3) tiedusteltava asian kirjallisesti vireille saattaneelta tiedon pyytäjältä, haluaako hän asian siirrettäväksi viranomaisen ratkaistavaksi, sekä 4) annettava tieto käsittelyn johdosta perittävistä maksuista.

Viranomaisella on julkisuuslain edellä selostettujen säännösten perusteella velvollisuus vastata sille esitettyihin asiakirjapyyntöihin ja noudattaa vastatessaan julkisuuslaissa säädettyä menettelyä. Viranomaisen on annettava tieto julkisesta asiakirjasta mahdollisimman pian saatuaan sitä koskevan pyynnön. Lisäksi kieltäytyessään antamasta pyydettyä tietoa virkamiehen on muun ohella ilmoitettava tiedon pyytäjälle kieltäytymisen syy ja tiedusteltava asian kirjallisesti vireille saattaneelta tiedon pyytäjältä, haluaako hän asian siirrettäväksi viranomaisen ratkaistavaksi.

Kantelija oli pyytänyt palkkaturva-asiaan liittyneitä asiakirjoja sähköpostiviesteillään 1.-2.8.2023. Osa asiakirjoista oli lähetetty hänelle heti 1.-2.8.2023. ELY-keskuksen mukaan yritys- ja luottotietopalveluraportti oli kuitenkin tällöin jäänyt erehdyksessä toimittamatta. Se oli lähetetty kantelijalle 17.1.2024. Kantelijan 2.8.2023 esittämä asiakirjapyyntö oli jälkikäteen arvioiden jäänyt mainitulta osin julkisuuslaissa edellytetyin tavoin ratkaisematta ennen kuin apulaisoikeuskansleri 22.12.2023 päivätyllä selvityspyyntöllään oli pyytänyt selvitystä asiasta.

Selvityksen mukaan ELY-keskus ei ollut saanut yksilöityä tietopyyntöä palkkaturvan hakijan 26.4.2023 antamasta hakemuksen täydennyksestä. Kuitenkin kantelija oli 1.8.2023 ELY-keskukseen lähettämässään viestissä pyytänyt toimittamaan palkkaturva-asiaan liittyvät asiakirjat, joihin täydennys ymmärtääkseni sisältyy. ELY-keskus oli käsitellyt kantelijan tietopyynnön tältä osin vasta apulaisoikeuskanslerin selvityspyyntöön vastaamisen yhteydessä 27.2.2024.

Totean asiasta käytettävissäni olevan selvityksen perusteella Uudenmaan ELY-keskuksen menetelleen huolimattomasti kantelijan 1.-2.8.2023 sille tekemiä tietopyyntöjä käsitellessään, minkä seurauksena ne eivät olleet kaikilta osin tulleet käsitellyiksi viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 14 §:n 4 momentissa säädetyssä määräajassa.

Kiinnitän kerrotun vuoksi Uudenmaan ELY-keskuksen huomiota huolellisuuteen ja tarkkuuteen tietopyyntöjen käsittelyssä.

Kantelut eivät anna aihetta muihin toimenpiteisiini.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskanslerin sijainen

Petri Martikainen

Esittelijäneuvos

Irma Tolmunen